

Hem?ire Stres Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Hem?ire Stres Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22803>

Özet

Hem?ire Stres Ölçe?i (HSÖ), hem?irelik mesle?inin do?as?nda bulunan çe?itli stres kaynaklar?n? ölçmek amac?yla geli?tirilmis? olan orijinal **Nurse Stress Scale (NSS)**'in Türkçe'ye uyarlanm?? versiyonudur. Bu uyarlama çal??mas?, Türkiye'deki hem?ire popülasyonunun kar??la?t??? mesleki stres düzeyini ve bu stresin boyutlar?n? psikometrik olarak geçerli ve güvenilir bir araçla de?erlendirmeyi hedeflemi?tir. Ölçek, hem?irelerin i? yükü, hasta bak?m? zorluklar?, yönetim sorunlar? ve ki?ileraras? ili?kiler gibi alanlarda ya?ad??? gerilimi tespit etmek için kritik bir rol oynamaktad?r. Uyarlama çal??mas? Mert, Aydın Sayılan ve Baydemir taraf?ndan 2020 y?l?nda yay?nlanm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Hem?ire Stres Ölçe?i, Psikometri, Mesleki Stres, Hem?irelik, Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik.

Yazarlar

Selda Mert, Ay?e Ayd?n Say?lan, Cemal Baydemir.

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, Türkiye Cumhuriyeti'nde görev yapan hem?irelerin mesleki ortamlar?nda deneyimledikleri stres düzeylerinin ve bu strese neden olan spesifik kaynaklar?n sistematik bir ?ekilde belirlenmesidir. Orijinal NSS'in Türkiye ba?lam?na adapte edilmesi, kültürel farkl?lıklar?n ve sa?lık sistemi yap?s?n?n getirdi?i özgün stres faktörlerinin ölçülmesine olanak tan?r.

HSÖ, hem?irelik hizmetlerinde kar??la??lan potansiyel tehlikeleri ve stres faktörlerini belirleyerek, kurumsal düzeyde önleyici tedbirlerin al?nmas?na zemin haz?rlar. Ölçek, klinik uygulamada ve ara?t?rmalarda kullan?larak, hem?irelerin **tükenmi?lik sendromu** riskini azaltmaya yönelik müdahale programlar?n?n tasarlanmas?nda bilimsel veri sa?lamay? amaçlamaktad?r.

Yap?

Ölçek, hem?irelik mesle?i ile ili?kili olan çok boyutlu **i? stresi** yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap? genellikle; i? yükü ve yetersiz personel, hasta ve ölümle ilgili zorluklar, yönetim ve ileti?im sorunlar?, meslekta?larla ve doktorlarla ili?kiler gibi alt boyutlardan olu?ur. HSÖ, bu alt boyutlar?n her birindeki stres yo?unlu?unu ayr? ayr? de?erlendirerek kapsaml? bir psikolojik profil sunar. Orijinal ölçek, hem?irelik ortam?ndaki çevresel ve görevle ilgili stresörleri kapsamay? amaçlamaktad?r.

Uyarlama çal??mas?, ölçe?in yap?s?sal bütünlü?ünü koruyarak, maddelerin Türk kültürü ve sa?lık

sistemi koşullarına uygunluğunu sağlamıştır. Ölçülen bu yapı, hemşirelerin genel **ruh sağlığı** ve iş tatmini üzerindeki olumsuz etkileri anlamak için temel teşkil eder.

Geçerlik

Türkçe uyarlama çalışmasında (Mert vd., 2020), ölçeğin yapısal geçerliğini deşlendirmek için doşrulayıcı **faktör analizi** (DFA) kullanılmıştır. DFA sonuçları, ölçeğin orijinal yapıya benzer çok boyutlu bir yapıyı koruduğunu göstermiştir. Bu analizler, maddelerin teorik olarak beklenen alt boyutlara anlamlı bir şekilde yüklendiğini teyit etmiştir.

Ayrıca, dil ve kültürel geçerliğin sağlanması amacıyla uzman görüşleri alınmış ve geri çeviri yöntemleri uygulanmıştır. Kriter geçerliği kapsamında ise, HSÖ puanlarının, ilişkili diğer stres, anksiyete veya tükenmişlik ölçekleri ile beklenen yönde korelasyon gösterip göstermediği incelenmiştir. Bu analizler, HSÖ'nün ölçmek istediği psikolojik yapıyı başarıyla temsil ettiğini desteklemektedir.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik analizleri, iç tutarlılık (**Cronbach Alfa katsayısı**) ve test-tekrar test yöntemleri kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Uyarlama çalışmasında, ölçeğin genel olarak yüksek bir iç tutarlılık sergilediği rapor edilmiştir. Yüksek Cronbach Alfa değerleri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir.

Test-tekrar test güvenilirliği, belli bir zaman aralığıyla aynı katılımcılara ölçeğin tekrar uygulanmasıyla elde edilen puanlar arasındaki korelasyonun incelenmesiyle belirlenmiştir. Bu yöntemin sonuçları, ölçek puanlarının zaman içinde kararlılığını kanıtlamıştır, bu da HSÖ'nün ölçümlerinin **güvenilir** olduğunu göstermektedir. Bu bulgular, ölçeğin klinik ve araştırma ortamlarında istikrarlı sonuçlar verebileceğini işaret etmektedir.

Faktör Analizi

Orijinal Nurse Stress Scale genellikle birden fazla alt boyuttan oluşur. Türkçe uyarlama çalışmasında, yapısal geçerliği kanıtlamak amacıyla **doşrulayıcı faktör analizi (DFA)** uygulanmıştır. DFA, ölçek maddelerinin teorik olarak belirlenmiş alt faktörlere (örneğin, ölüm ve ölmekle ilgili sorunlar, yetersiz destek, iş yükü, yönetimle ilgili sorunlar) uygun bir şekilde yüklendiğini teyit etmiştir.

Yapılan analizler, Türk örnekleminde elde edilen faktör yapılarının orijinal ölçekle büyük ölçüde örtüştüğünü ve ölçeğin çok boyutlu yapıya koruduğunu göstermiştir. Bu durum, HSÖ'nün Türkiye'deki hemşire popülasyonunun stres kaynaklarına geçerli bir şekilde ölçeklendiğini ortaya koymaktadır.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Genellikle 4 veya 5'li Likert Ölçeği yapısında derecelendirme kullanılır (Örneğin: Hiçbir zaman, Nadiren, Bazen, Sık sık, Çok sık).

Language Available: Türkçe (Turkish), İngilizce (Original)

Population Group: Yetişkin Profesyoneller

Age Group: Çalışan Yaş Grubu (Genellikle 18 yaş ve üzeri)

Population Details: Çeşitli klinik birimlerde (yoğun bakım, dahiliye, cerrahi, acil servis vb.) görev yapan hemşireler ve hemşirelik öğrencileri.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Instrument)

Anahtar Kelimeler

Hemşirelik Stresi, NSS, Likert Ölçeği, Ölçek Geliştirme, Psikometrik Özellikler, Selda Mert.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut değildir.

Affiliation Email addresses: seldamertboga@gmail.com

Correspondence Address: Bilgi mevcut değildir.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: Türkçe uyarlama çalışması 2020 yılında yayımlanmıştır.

Şinler ve Ücret: Ölçeğin ticari olmayan akademik araştırmalarda kullanımı genellikle yayımlanmış makaleye atıf yapmakla mümkündür. Ancak, ölçeğin ticari kullanımı veya yeniden basımı için orijinal yazarlar veya uyarlama çalışması yapan sorumlu yazar (**Selda Mert**) ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. İletişim e-postası yukarıda belirtilmiştir.

Kaynaklar

Mert, S., Aydın Sayılan, A., & Baydemir, C. (2020). Nurse Stress Scale (NSS): Reliability and validity of the Turkish version. *Perspectives in Psychiatric Care*, 1-12. DOI:

<https://doi.org/10.1111/ppc.12606>

Çal??man?n tam metnine yönelik ek bir ba?lant? (proxy link) mevcuttur: [0310j04t9-y-https-onlinelibrary-wiley-com.proxy2.marmara-elibrary.com](https://onlinelibrary-wiley-com.proxy2.marmara-elibrary.com)

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: [hemsire-stres-olcegi-toad.pdf](#)

Hem?ire Stres Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri kaynak içerikte mevcut de?ildir. Maddeler için yay?mlanan akademik makaleye (Mert vd., 2020) ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM